

EFECTELE BIOLOGICE ALE COMPUȘILOR IRIDOIDICI IDENTIFICAȚI ÎN DIFERITE SPECII DE PLANTE

Isabel Ghiță¹, Ana Segărceanu¹, Oana Coman², H. Păunescu¹, I. Fulga²

Rezumat. Iridoidele sunt compuși glicozidici, monoterpenoizi, identificați într-un număr mare de plante. Principalele efecte biologice ale acestor compuși sunt reprezentate de acțiunea antiinflamatoare, antitumorală și citoprotectoare, efecte demonstrate prin numeroase studii experimentale. Astfel, se explică utilizarea anumitor plante în medicina tradițională, precum și posibilitatea descoperirii unor noi medicamente, pornind de la structura compușilor iridoidici.

Cuvinte-cheie: iridoide, antiinflamator, analgezie, antitumoral, citoprotector.

Abstract. The iridoids are glycosidic compounds, monoterpenoids, found in a great number of plants. The main effects of these compounds are antiinflammatory, antitumoral and cytoprotective activity, observed in experimental studies. Thus, the use of some plants in folk medicine is explained and new drugs may be discovered taking into account these iridooidic compounds.

Keywords: iridoids, antiinflammatory, analgesia, antitumoral, cytoprotective.

INTRODUCERE

Medicina tradițională (populară) descrie diferite proprietăți curative pentru numeroase plante, dar explicarea științifică a efectelor observate a putut fi realizată doar în ultimul secol, prin dezvoltarea tehnicilor de extracție și identificare a constituenților chimici din plante. Caracterizarea farmacodinamică și farmacocinetică a acestor compuși chimici va permite dezvoltarea de noi medicamente, poate mai eficiente și mai puțin toxice.

Iridoidele sunt metaboliți secundari ai plantelor terestre și marine, fiind identificate ca glicozide într-un număr mare de plante. Structural, compușii iridoidici sunt monoterpenoizi ciclopentano - [c] - pyran, stabilindu-se - biogenetic și chemotaxonomic - : o legătură structurală între terpeni și alcaloizi (*fig.1*).

Structura de bază a compușilor iridoidici: un inel ciclopentanopyran biciclic H-5/H-9β legat beta-cis (*fig.2 - 1a*) constituit din 10, din 9 sau mai rar din 8 atomi de carbon. Ruperea inelului ciclopentan duce la sinteza

¹ Dr. Isabel Ghiță, asistent univ.; Dr. Ana Segărceanu, preparator univ.; Dr. Horia Păunescu, asistent univ.; Catedra de Farmacologie și Farmacoterapie, Facultatea de Medicină, U.M.F. „Carol Davila”, București.

² Prof. Dr. Ion Fulga, Conf. Dr. Oana Coman; Catedra de Farmacologie și Farmacoterapie, Facultatea de Medicină, U.M.F. „Carol Davila”, București.